

Aan : Premier Rutte, het demissionair kabinet en de fractievoorzitters van de partijen in de Tweede Kamer
Van : wethouders jeugd
Datum : 1 februari 2021
Onderwerp : OPROEP TOT ACTIEGERICHT DELTAPLAN JEUGD

Jongeren, deskundigen, hulpverleners, wethouders en gemeenteraadsleden roepen op tot actiegericht deltaplan jeugd!

De verlengde lockdown als gevolg van de aanhoudende COVID-19-pandemie sinds maart vorig jaar treft alle Nederlanders. Er zijn grote zorgen bij ouders over de gevolgen van de coronacrisis, want vooral de jeugd wordt nu extra hard getroffen. In deze belangrijke fase van hun leven, bevinden ze zich in een crisis waarvan we de impact en consequenties op langere termijn niet mogen onderschatten. De wethouders jeugd doen met jongeren, deskundigen, hulpverleners en gemeenteraadsleden de oproep aan het demissionair kabinet om de handen ineen te slaan en samen, binnen vier maanden, een actiegericht deltaplan jeugd te presenteren, zodat wij de jeugd weer perspectief kunnen bieden.

Voor de jeugd, en vooral voor kwetsbare jeugd, brengt de COVID-19-crisis aanzienlijke risico's met zich mee op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, geestelijke gezondheid en eigen inkomen. Bovendien krijgen zij te maken met de economische en sociale gevolgen van de crisis op de lange termijn. De effecten kunnen groot zijn en worden, als we niet oppassen, een splijtzwam in onze samenleving: zij die wel goed uit de crisis zijn gekomen en zij die het niet hebben gered.

De afgelopen maanden hebben jongeren, deskundigen en wethouders op meerdere manieren aandacht gevraagd voor hun zorgen en de impact van de COVID-19 crisis op de jeugd. Zo wordt er veel flexibiliteit van de jeugd gevraagd, terwijl ook zij te maken kunnen hebben met een toename van complexere problematiek, zoals eenzaamheid, depressiviteit en agressiviteit. Er zijn meer signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en van een zorgelijke toename van suïcide pogingen van jongeren. En met de groeiende hulpkreten van kinderen die buiten beeld raken van scholen en hulpverlening wordt de urgentie om op te treden alleen maar groter. De noodopvang is overvol en de jeugd voelt al bijna een jaar de belemmering in hun jonge leven, hun welzijn, groei en ontwikkeling.

Het is bijna een jaar geleden dat de commissie Halsema in haar adviezen opriep tot actie. We willen nu daadkracht tonen, want als je naar kinderen en jongeren luistert, hoor je hoe wij er als samenleving voor staan en het is voor hen **code rood**. *“Laat zien dat onze belangen ook worden gezien en dat jullie daar rekening mee houden”* en *“Weten jullie wel hoe moeilijk het is om alle beperkingen te accepteren, zonder dat je iets wordt gevraagd”*. Het is daarom van groot belang dat het Kabinet nu in actie komt! En natuurlijk samen met de jeugd, gemeenten, deskundigen en hulpverlening. Het wordt tijd dat het kabinet dit plan aanjaagt, er niet alleen over praat in de debatten over corona-maatregelen, maar ook laat zien dat het óók hen menens is. Investeren in de toekomstige generaties juist nu!

Oproep:

Wij, jongeren, deskundigen, hulpverleners, raadsleden en wethouders, roepen Premier Rutte en het demissionair kabinet, verantwoordelijk voor jeugd, op om samen met ons een actiegericht deltaplan jeugd te presenteren en te financieren met net zo veel urgentie als de economische steunpakketten. Hiervoor wordt een taskforce ingesteld met jongeren, gemeenten, deskundigen en hulpverleners.

Binnen vier maanden leidt dit tot concrete voorstellen in alle regio's om voor en met onze jeugd op korte en middellange termijn kansrijk, veilig en gezond opgroeien te waarborgen en achterstanden te herstellen.

Deze brief wordt ondertekend door:

Wethouder Barendrecht – Reshma Roopram

Wethouder Heerenveen – Jelle Zoetendal

Wethouder Nissewaard – Wouter Struijk

Wethouder Zutphen – Annelies de Jonge

Wethouder Renkum – Marinka Mulder

Wethouder Culemborg - Sascha Baggerman

Wethouder Harlingen – Erik de Groot

Wethouder Jeugd Dantumadiel – Gerben Wiersma

Wethouder Capelle aan den IJssel – Ans Hartnagel

Wethouder Son en Breugel - Jos de Bruin

Wethouder Son en Breugel - Paul van Liempd

Wethouder Sliedrecht- Ed Goverde,

Wethouder Zwartewaterland - Harrie Rietman

Wethouder Veldhoven – Mariënne van Dongen-Lamers

wethouder Veldhoven - Jeroen Rooijakkers

Wethouder Tytsjerksteradiel - Andries Bouwman

Wethouder Oirschot - Ad van Beek

Wethouder Groningen- Isabelle Diks, MA

wethouder Zwartewaterland - Harrie Rietman,

wethouder Eersel - Eric Beex,

wethouder Wageningen - Leo Bosland,

wethouder Landerd - Riny van Rinsum,

wethouder Berg en Dal - Irma van de Scheur,

wethouder Den Helder - Peter de Vrij

wethouder Reimerswaal - (Kees) Verburg,

wethouder Kerkrade - Leo Jongen

wethouder Noordenveld - Alex Wekema,

wethouder Doesburg - Peter Bollen

Jeugdzorg Nederland

Jeugdeducatiefonds

Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond - Arina Kruithof

Sociaal Werk Nederland

Stichting JOZ

Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang - voorzitter Loes Ypma

Talitha Muusse – generatie expert

Wilt u de brief ook ondertekenen of heeft u vragen? Stuur dan een e-mail naar: r.roopram@barendrecht.nl

BIJLAGEN: Huidig beeld op basis van onderzoeken en signalen van deskundigen:

---

1. De coronamaatregelen hebben effect op werk, inkomen, opleiding, persoonlijke ontwikkeling en relaties, financiële situatie en natuurlijk ook op de mentale toestand van jongeren. De situatie leidt tot meer ongelijkheid binnen deze generatie, bijvoorbeeld vanwege de verschillen in de mogelijkheden van ouderlijke hulp. (OESO, 2020)
2. In de pandemie is het niet alleen druk op de covid-afdelingen, ook bij de jeugdpsychiaters bij het AMC stromen de cliënten binnen. 'Klachten van somberheid, angst, slaapproblemen en gevoelens van eenzaamheid zien we fors toenemen', aldus jeugdpsycholoog Kim van Slobbe.
3. Er is een forse toename in het aantal crisismeldingen en -opnames en kleinere praktijken kunnen het niet aan. Dat zegt Jacobine Geel, voorzitter van de branchevereniging de Nederlandse ggz in het tv-programma Kassa van vrijdag 22 januari.
4. De coronacrisis treft jongeren met een chronische aandoening nog harder dan hun leeftijdsgenoten. Hun toegang tot zorg is beperkt en hun gezondheid, welzijn en kansen op werk staan onder druk.
5. Er is weinig tot geen face-to-face contact, dagbehandelingen zijn een uitzondering en de veiligheid van kinderen en jongeren kan niet altijd worden gewaarborgd.
6. De wethouders onderwijs van de vier grote steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) recent in een brief aan minister Arie Slob hebben opgeroepen tot een nationaal plan voor gelijke onderwijskansen en het wegwerken van achterstanden in het onderwijs als gevolg van corona.

Door:

- *Gelijke toegang van de peutervoorzieningen voor alle kinderen voor 0-4 jaar: Voorkom dat kinderen al op jonge leeftijden onderwijsachterstanden oplopen. Neem de barrières voor de realisatie van een gratis voorschoolse voorzieningen waar alle jongere kinderen 640 uur per jaar samen terecht kunnen, ongeacht het inkomen van hun ouders.*
  - *Extra leertijd voor kinderen en jongeren die dat het hardst nodig hebben: Als extra leertijd nodig is mag dat niet afhankelijk zijn van het inkomen van de ouders. Maak daarom structureel meer middelen vrij om kinderen en jongeren die het nodig hebben extra onderwijstijd en meer begeleiding te kunnen bieden, zowel in het primair- als het voortgezet onderwijs. Voorkom drempels en maak maximaal gebruik van de mogelijkheden van voorschoolse educatie, zomerscholen, kopklassen, verlengde leertijd en hulp op maat. Zo wordt extra leertijd een middel om achterstand te verkleinen, in plaats van een middel om voorsprong te vergroten.*
  - *Het uitstellen van het selectiemoment voor de middelbare school: Momenteel selecteren we kinderen al met elf jaar voor het vervolgonderwijs. Dat is veel vroeger dan in de meeste andere westerse landen. Dit is vooral in het nadeel van kinderen die iets langer nodig hebben om hun talenten te ontplooiën (bv. omdat ze thuis minder gestimuleerd worden) en daardoor vaak niet het schooladvies krijgen dat bij ze past. Daarom is het wenselijk om de 'vroegselectie' aan te pakken door onder andere vol in te zetten op brede brugklassen en scholengemeenschappen, en te investeren in loopbaanoriëntatie en (studie)begeleiding.*
  - *Bestrijding van het lerarentekort: We zien dat vooral scholen met relatief veel kinderen en jongeren met (een grotere kans op) achterstand moeite hebben om goede leraren te vinden. Terwijl juist deze groep de allerbeste leraren nodig heeft. Laten we daarom het beroep dat we terecht 'cruciaal' noemen niet alleen de waardering, maar ook de beloning geven die het verdient. Het is belangrijk om het vak van leraar zo aantrekkelijk mogelijk te maken.*
7. Ook in de jeugdzorg verwachten men een flinke nasleep van de problemen die er nu zijn. Door je nu vooral te richten op crisissituaties, is er minder aandacht voor de andere cliënten. Door het gebrek aan aandacht voor hen zal een aanzienlijk deel van die groep, in een later stadium, ook weer intensievere zorg nodig hebben. De druk in de jeugdzorg neemt dan nog meer toe. Daarmee groeit de kans op breakdowns in pleegzorg en gezinshuizen. Dit leidt weer tot wachtlijsten en een tekort aan crisisplekken en personeel. We kunnen alleen maar hopen dat die piek niet samenvalt met een mogelijke tweede golf van infecties. (Jeugdzorg Nederland)

8. Ondanks de flexibiliteit en toewijding van scholen en leraren bij het verzekeren van onderwijscontinuïteit tijdens schoolsluitingen, hebben niet alle leerlingen/ studenten consequent toegang tot onderwijs. Het opgetreden leerverlies zal waarschijnlijk een economische tol eisen van de samenleving in de vorm van verminderde productiviteit en groei. Uit schattingen van de OESO blijkt dat een verloren schooljaar kan worden beschouwd als een verlies van tussen de 7% en 10% van het totale inkomen (OESO, 2020).
9. In de context van schoolsluitingen wordt de kwaliteit van de leeromgeving thuis nog belangrijker. Een digitale kloof in connectiviteit en toegang tot elektronische apparaten en een stille ruimte om thuis te studeren dreigt de ongelijkheid tussen jongeren tijdens de pandemie verder te vergroten. (OESO, 2020).
10. Het is belangrijk onze blik te verbreden en oude verwachtingspatronen tegen het licht te houden. We moeten de ruimte nemen om samen te zoeken naar nieuwe perspectieven, naar manieren om de samenleving weer veerkrachtig te maken. (de Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving)
11. Repareren is niet genoeg: Door het coronacrisisbeleid hebben kinderen en jongeren nu te maken met leerachterstanden, onzekerheid op de arbeidsmarkt en gevoelens van eenzaamheid of depressie. Hoe kansarmer hun leefomgeving vóór corona, des te slechter doen zij én hun ouders het meestal tijdens de lockdown. Veel gezinnen zitten klem tussen de verwachtingen van werkgevers en scholen rond het combineren van werk en thuisonderwijs. Tegelijkertijd wordt het onderwijs geacht de ontstane onderwijsachterstanden zo gauw mogelijk weg te werken en wordt van de zorg verwacht dat zij de fysieke en mentale schade binnen afzienbare tijd repareert. Vasthouden aan vertrouwde eisen en beleidsstrategieën werkt onder de huidige omstandigheden niet meer. Het verlamt ons alleen maar. (NJI)